

Ὁ Χαλκοκονδύλης ἀπεβίωσεν ἐν Μιλάνῳ τῷ 1511 ἄγων τὸ 87 ἔτος τῆς ἡλικίας.

Νυμφευθεὶς ἐν Φλωρεντία ἀπέκτησε θυγατέρα ἣν ἠρμόσατο Ἰωάννη τῷ Παρράσιῳ. Οἱ γεννηθέντες, τρεῖς ἐγγονοὶ τοῦ Χαλκοκονδύλου Θεόφιλος, Βασίλειος, καὶ Σέλευκος, προώρως ἐξεμέτρησαν τὸ ζῆν' ὁ πρῶτος παῖς τέθνηκεν, ὁ τρίτος ἐπνίγη εἰς τὸν Τίκινον, καὶ ὁ δεύτερος Βασίλειος μαθητεύων εἰς τὸ ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ Λέοντος Ι'. ἰδρυθὲν Ἑλληνικὸν γυμνάσιον προώρως ἐτελεύτησε.

Μεταξὺ τῶν πολυαριθμῶν μαθητῶν τοῦ Δημητρίου ἀναφέρονται οἱ ἐπιφανεῖς Λαόνικος Τομαῖος, Βενέδικτος Ἰόβιος, Στέφανος Νίγρος, Ἰωάννης ὁ Τρισσίσιος, καὶ οἱ Βρεττανοὶ Θωμὰς Λίναγερ καὶ Γουλιέλμος Γρόκινος, πρῶτοι μετενεγκόντες τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν εἰς Ἀγγλίαν, ἐξ ὧν ὁ εἰς εὐδοκίμως τὴν ἐδίδαξεν ἐν τῇ Ὁξωνίῳ Ἀκαδημίᾳ.

Ὁ Τρισσίσιος σεβόμενος τὴν μνήμην τοῦ διδασκάλου του ἤγειρεν αὐτῷ μνημεῖον ἐν τῷ ναῷ τῶν Παθῶν ἐπιγράφας

P. M.

Demetrio Chalcondylæ Atheniensi
in studiis litterarum Græcarum
eminentissimo,
qui vixit annos LXXVII Mens. V.
et obiit anno Christi MDXI,
Ioannes Trissinus Gasp. filius
præceptori optimo et sanctissimo
posuit.

Ὁ Ἄλδος προσφωνήσας τῷ Χαλκοκονδύλῃ τὴν ἐν 1503 ἔκδοσιν τοῦ Εὐριπίδου λέγει περὶ αὐτοῦ, « Græcorum ætatis suæ facile principem, et doctrina sua Athenas veteres solum cum representasse ». Ὁ Γυράλδος « vir profecto in interpretandis auctoribus celeberrimus », καὶ ὁ Ἀλκύνιος « Atticæ eloquentiæ facile princeps ». Ὁ Ἰόβιος ἐπαινεῖ σὺν τοῖς ἄλλοις τὸ σεμνὸν τῶν ἡθῶν του, καὶ ὁ Νίγρος τὴν λιτότητα, τὸ ἀπέριπτον, καὶ τὴν ἀγνότητα τοῦ βίου τοῦ Χαλκοκονδύλου ἐκθειάζει.

Ὁ Zeltnerus (Theat. corect. typogr. erudit. σελ. 155) λέγει, ὅτι ὁ Χαλκοκονδύλης διαμείνας εἰς Βενετίαν ἐχρημάτισε διορθωτῆς τῶν ὑπὸ Ἄλδου ἐκδιδόμενων Ἑλλήνων συγγραφέων πλὴν τοῦτο μὴ εἰκότως ἀποδεικνύμενον ἀμφίβολον καθίσταται. Ὁ Montfaucon. (Palæogr. Græc. σελ. 98) καταλέγει μεταξὺ τῶν καλλιγράφων